

SLOVENSKÉ NÁRODNÉ NOVINY

Ročník 34
11/2019
16. marec 2019

Cena 0,50 €

Ludovít Štúr

ZALOŽIL EUDOVÍT ŠTÚR 1. AUGUSTA 1845

VYDÁVA MATICA SLOVENSKÁ

MINISTERKA L. LAŠŠÁKOVÁ:
FOLKLÓR JE DUŠA VLASTI
Strana 4.

JÁNUSOVSKÁ TVÁR
ORBÁNOVEJ POLITIKY
Strana 5.

NOVÝ GENERÁLNY BISKUP ECAV
IVAN ELKO EXKLUZÍVNE PRE SNN
Strana 6.

PROJEKT KONŠPIRÁTORI.SK
KONEČNE ODCHÁDZA ZO SCÉNY
Strana 9.

V ANKETE NAJVÄČŠÍ SLOVÁK
OTEC NÁRODA ANDREJ HLINKA
Strana 10.

SLOVO O SLOVENSKU

Šestnásteho marca tohto roku nás čaká prvé kolo prezidentských volieb. Rozhodne sa v ňom o tom, ktorí dvaja kandidáti postúpia do finálového výberu. Pelotón na začiatku bol široký, mediálny mainstream však veľmi skoro po malom zaváhaní a akýchsi interných primárkach začal hrať na jedného kandidáta.

Súčasnú prezidentské voľby sú odrazom situácie v spoločnosti. Spoločnosť je polarizovaná a akoby v dvoch zákopoch. Jedna strana tú druhú demonizuje, škandalizuje a nálepkuje. A čo je najpodstatnejšie, miera mediálnej manipulácie dosiahla dosiaľ nevidané rozmery. Nepravdepodobný či až raketový nástup jednej kandidátky bol však ťažko za čiarou. Niektoré médiá a prieskumné agentúry prestali realitu opisovať a začali ju spoluvytvárať. Aj preto sme svedkami priam hviezdneho vzostupu jednej kandidátky s cieľom vytvoriť dojem, že o všetkom je rozhodnuté a voliči iných kandidátov sú vlastne len štatisti.

Nenechajme sa oklamať, nie je to tak. Nikto nemá vyhnané, všetko je otvorené a ak niekto robil účet bez hostinského, možno ešte bude veľmi prekvapený a sklamaný. Mediálny a politický mainstream hovorí o kultúrnych vojnách. Tradičné hodnoty, kresťanstvo či pozitívne vlastenectvo sú vydávané za dávno neaktuálne relikty, ktoré patria akurát tak do múzea. Namiesto toho sa nám tu ťažko kalibrovou reklamou ponúka akýsi slovenský klon prezidenta Macrona. Zároveň sa vytvára atmosféra, že každý, kto vyznáva tradičné hodnoty, je prívrženec extrémizmu, xenofób, zadubenc, prípadne ruský troll. Agresivita, kádrovanie a kráľovanie nepohodlných názorov nás mentálne vracia pred rok 1989. Zmenili sa len znamienka, ale chrlenie odsudkov, nálepkovanie, zosmiešňovanie či škandalizovanie ľudí, ktorí sú nositeľmi nepohodlných názorov či hodnôt, je podobné ako v časoch minulých. Ostáva nám jediné – nenechať sa zastrašiť, ovplyvniť či znechutiť. Stále máme volebné právo a stále môžeme ovplyvňovať svoju budúcnosť. Mediá, ktoré už roky skutočnosť neopisujú, ale ju spoluvytvárajú, pomaly, ale iste strácajú dôveryhodnosť. Už dávno nemajú monopol na pravdu. Preto v sobotu šestnásteho marca tohto roku podme všetci k volebným urnám a rozhodnime sa podľa srdca a rozumu. Toto právo si za nijakú cenu nedajme vziať.

Roman MICHELKO

R - 2019011

NEOGRAFIA
www.neografia.sk

ISSN 0862-8823
9 770862 882007

Už dlho počúvame, že sa darí štátu, ekonomike aj verejným financiám Je načas, aby sa darilo aj občanom

Štefan ZLATOŠ – Ilustrácia: Lubomír KOTRHA

Slovenská národná strana pripraví na najbližiu schôdzu Národnej rady Slovenskej republiky päť návrhov zásadných zákonov, týkajúcich sa života občanov. „Politika sa na Slovensku dostala do bodu mrazu. A to aj preto, že žije v zažitých mechanizmoch a funguje starými systémami. Týmto krokom chceme odhaliť skutočnú tvár politikov v konfrontácii so zákonmi, ktoré reálne pomôžu občanom Slovenska,“ oznámil predseda NR SR a SNS Andrej DANKO.

V stredu 6. marca 2019 mala SNS doručiť do podateľne NR SR päť návrhov zákonov. O ktoré konkrétne ide a takisto aj odôvodnenie potreby ich zaviesť, vysvetľuje predseda strany Andrej Danko:

■ PÄŤ NÁVRHOV

• Zníženie dane z príjmu právnických osôb na pätnásť percent s účinnosťou k 1. 1. 2020

V programovom vyhlásení vlády bolo uvedené, že daň z príjmu právnických osôb bude znížená každý rok o jedno percento. Napriek tomu, že Slovensko vykazuje dobré hospodárske ukazovatele, nebolo možné ministra financií Petra Kažimíra priamymi rokovacími presvedčiť o naplnení tohto záväzku.

• Zníženie dane z pridanej hodnoty na všetky potraviny na desať percent

Tvrdí sa, že je nedostatok financií v potravinárstve a pôdohospodárstve. SNS pripravila systémové riešenie, zdanenie obchodných reťazcov. Dalším návrhom chce dosiahnuť to, aby sa ukázala skutočná tvár a charakter obchodných reťazcov. Pýta sa, či prvýkrát za tridsať rokov od revolúcie začnú ceny potravín pri takejto DPH konečne klesať. Aby sa ukázalo, kto tu skutočne zarába na potravinách.

• Zníženie DPH pre printové médiá na desať percent

S príchodom digitálnych médií vzniklo nerovnoprávne postavenie hráčov v mediálnom prostredí. Tento krok má za cieľ zrovnoprávnenie printových a digitálnych médií.

• Zrušenie koncesionárskych poplatkov pre seniorov

V súvislosti s postupnou zmenou financovania RTVS by toto mal byť prvý a ústretový krok na odľahčenie života seniorov.

• Povinnosť uvádzať pôvod mäsa aj v reštauračných a stravovacích zariadeniach

Keď spotrebiteľ ide do obchodu, na etikete jasne vidí, odkiaľ mäso pochádza. Ale ako to je v reštauráciách či jedálňach? SNS žiada zaviesť povinnosť uvádzať pôvod mäsa priamo na

jedálnom lístku, aby každý vedel, čo konzumuje.

■ VIANOČNÉ PRILEPŠENIA

Zároveň sa už pripravuje návrh zákona na ďalšiu schôdzu, ktorý má ešte viac pomôcť seniorom. Konkrétne by išlo o zdvojnásobenie vianočných príspevkov pre dôchodcov a oslobodenie od platenia liekov. Andrej Danko vysvetľuje: „Doteraz sme sa snažili niešť ťarchu svojich ministerstiev zodpovedne. Prichádza však čas, aby sa skutočná pravda, kto chce zreformovať Slovensko a kto nie,

ukázala v pléne parlamentu. Verím, že táto schôdza NR SR doslova rozbúra staré mýty a ukáže, kto to ako myslí so Slovenskou republikou,“ avizuje predseda NR SR a SNS Andrej Danko.

Smer-SD vidí priestor na diskusiu o týchto návrhoch. „Určite si nebudeme s koalíčnym partnerom posilať odkazy cez médiá. Priestor na diskusiu vidíme za jedným koalíčnym stolom,“ povedal hovorca Smeru-SD Ján Mažgút. Strana Most – Híd sa nemieni zapájať do pretekov o návrhoch zákonov. Očakáva rokovania v rámci koalície a upozorňuje na potrebu vyrovnaného rozpočtu. Most – Híd toto stanovisko zverejnil v reakcii na návrhy, ktoré predstavila SNS.

■ OPOZÍCIA SELEKTUJE

Už prvé reakcie opozície naznačujú, že niektoré návrhy možno za určitých okolností podporiť. Liberáli v tejto súvislosti informovali, že SNS by mala predstaviť aj spôsob, ako v prípade schválenia navrhovaných zmien vykryť výpadok zdrojov v rozpočte. „Konečne sa však na pôde vládnej koalície otvára otázka zníženia daňového zaťaženia. To je dobré východisko,“ poznamenal Richard Sulík.

Schôdza parlamentu sa začína 26. marca. O jej priebehu veľa napovedia výsledky rokovaní parlamentných výborov, ktoré budú známe ešte predtým. Bude to tesne pred druhým kolom voľby prezidenta, teda v maximálne napätej politickej atmosfére. Záujmy politikov by však konečne mali ustúpiť záujmom občanov. A o tom práve sú najnovšie návrhy SNS.

3 OTÁZKY PRE:

Romana RJACHOVSKÉHO, významného televízneho a filmového scenáristu

Hrdinovia z televíznej obrazovky a filmu

• **Patrite medzi významné tváre scénografie filmu a divadla minulého storočia. Doménu vašej tvorby sa stali činoherné inscenácie, ako aj televízne adaptácie románových či poviedkových predlôh – Mário a kúzelník, Americká tragédia, Amok, Sesternica Beta, Elektra, i televízne filmy – Leto s Rozárkou, Adam Šangala, Triptych o láske alebo Život bez konca. Participovali ste na tristo šesťdesiatich televíznych realizáciách...**

Práca v televízii mala v sebe určité čaro. Možnosť vytvárať vierohodné, ale zároveň aj fotografické prostredie malo svoju šľavu. Možno to bolo dôvodom na výstavu mojich prác pod názvom Pondelky plus, ktorá sa uskutoční od 12. apríla do 12. mája 2019 v priesto-

roch bývalého Pistoriho paláca na Štefánikovej ulici v Bratislave. Úvodné slovo prednesie herec Dušan Jamrich. Kurátorom výstavy je filmový scenárista a režisér Martin Šulík. Výstava by mala byť spomienkou na bratislavské televízne pondelky.

• **Už pred šiestimi rokmi ste na filmovom festivale Artfilm v Trenčianskych Tepliciach získali cenu za celoživotné dielo, no váš pracovný diár je stále plný. Najkrajšie je tvorivé obdobie. Aký je to pocit?**

Jednoznačne príjemný. Už pri odovzdávaní ceny som sa ohradil, že sa ešte necítim na uzatváranie svojho diela. Stále ma táto práca baví. Pri preberaní tejto významnej ceny som ešte nevedel, ako sa

bude filmová tvorba na Slovensku odrazu rozvíjať. Odvtedy mám za sebou spoluprácu na troch filmoch.

• **Čo môže robiť individuálny tvorca proti znižovaniu latky vkusu?**

Neviem, či sa s tým dá niečo robiť. Je to jednoducho o číslach: film Pokoj v duši, ktorý patrí k tým úspešnejším, navštívilo celkovo stotisíc divákov. Len za jeden večer vidí Panelák či Ordináciu v ružovej záhrade niekoľkonásobne viac. RTVS by mala bez ohľadu na sledovanosť dvíhať nízko posadenú latku kvality programov. No ešte nikto verejnoprávnosť celkom nezadefinoval. Keď si však zapnem kanál ČT2, cítim ju tam.

Zhovárala sa: Eva SISKOVÁ
Foto: archív R. R.

V SNN 12/2019
SI PREČÍTAŤE

■ V tomto roku si pripomíname okružle 80. výročie vzniku prvej Slovenskej republiky
■ Politik Jozef PROKEŠ: Stojíme len krôčik pred zánikom našej vzácnej štátnosti
■ Zemlinske svedectvá minulosti pod nánosmi času nášho spolupracovníka M. ŠIMKULIČA

Onedlho sa dozvieme, kam sa Slovensko po voľbách prezidenta posunie Rozhodujúce sú hodnoty rodiny a manželstva

Eva ZELENAYOVÁ – Karikatúra: Andrej MIŠANEK

Slovensko voľbami prezidenta môže naštartovať zmenu, ktorá vráti krajine jej prirodzenosť a vypudí z nej mimovládny sektor importovaný liberalizmus. Ten nie je Slovensku vlastný. Uvedomujú si to mnohí mladí ľudia a stále intenzívnejšie počúť aj zástupcov cirkví.

Nie náhodou zaznel hlas najvyšších predstaviteľov kresťanských cirkví a Ústredného zväzu židovských náboženských obcí v SR práve pred voľbami hlavy štátu. Opäť, ako pred rokom, sa stretli v Badíne a prijali spoločné vyhlásenie. V ňom sa uvádza, že „Slovenská republika by si mala nielen zachovať zvrchovanosť v ústavnom definovaní hodnôt rodiny, manželstva a rovnosti medzi mužmi a ženami, ale svojimi stanoviskami aktívne ovplyvňovať smerovanie vývoja celej Európskej únie“. Žiadajú preto, „aby na rokovania v inštitúciách Európskej únie alebo v iných orgánoch medzinárodných organizácií boli za Slovensko vyslaní delegáti a zástupcovia

schopní jasne deklarovať nesúhlas Slovenskej republiky s takto chápanou genderovou ideológiou a nepripustiť zasahovanie do týchto hodnôt, potvrdených našou ústavou“.

■ JASNÉ STANOVISKO

Ide o zrozumiteľný odkaz pre voličov budúceho prezidenta, aby vybrali takého reprezentanta, ktorý jasne definuje svoj postoj k hodnotám rodiny a manželstva. „Genderovú ideológiu prekonáme len jej jednoznačným odmietnutím, návratom ku kresťanskej antropológii a k účinnej rodinnej politike,“ uvádza sa vo vyhlásení, ktoré jednoznačne odmieta Istanbulský dohovor „zneužívajúci tému násilia na šírnenie genderovej ideológie“. Tiež upozor-

ňujú na skutočnosť, že zavedenie gender ideológie do legislatívy má za cieľ ovplyvniť vzdelávací proces, aby občania považovali za normálne tvrdenia, ktoré genderová ideológia hlása. „Sme presvedčení, že z etickej a náboženskej výchovy nemožno vylúčiť výchovu k zodpovednému manželstvu, rodičovstvu a duchovným hodnotám, na ktorých naša spoločnosť bola historicky vybudovaná,“ odkazujú najvyšší duchovní predstavitelia na Slovensku.

■ POCHOPENIE VOĽBY

Začiatok pôstneho obdobia využil aj vladyka Milan Chatur, CSsR, košický eparchiálny biskup. Obrátil sa na veriaciach výzvou k modlitbe za „správne pochope-

nie vlastnej voľby“. Uviedol, že „súčasnú spoločensko-politické prostredie na Slovensku ponúka v zásade možnosť podporiť v prezidentských voľbách kandidátov so smerovaním k uvoľneniu kresťanských morálnych princípov v liberálnom duchu alebo v inom prípade možnosť zachovať si na Slovensku to, čo prezentuje tradičnú rodinu s otcom, mamou

a dieťaťom“. Ďalej poukázal na to, že „prezident pred svetom reprezentuje každého z nás, a preto by bolo spravodlivé, aby reprezentoval myslenie väčšiny obyvateľov, a v tom je jeho osoba veľmi dôležitá, lebo dáva signál svetu o tom, kam sa uberá Slovensko vo svojich postojoch. Zodpovednosť je na každom z nás, lebo bude znamenať nielen signál pre svet, ale znamenať to veľa aj pre naše vnútorné smerovanie k rodine alebo proti nej“.

● KŇAZOV BOJ

Významným bojovníkom proti Istanbulskému dohovoru sa stal charismatický kňaz Marián Kuffa. Dlhodobou upozorňuje na jeho zhubné následky pre civilizáciu ako takú a v ostatnom čase sa ani netají tým, kto by bol dobrým prezidentom pre Slovensko.

Aktívne sa do predvolebnej kampane zapojila aj Aliancia za rodinu. Pripravila video rozhovory s kandidátmi, takže volič má možnosť spoznať ich autentické názory na rodinu, manželstvo a život.

Kam sa Slovensko posunie po prezidentských voľbách, budeme vedieť už čoskoro.

Európska komisia nemá pripomienky k stanovisku našej o vypovedaní zmluvy Stavenisko tunela Višňové sa vyprázdni

Ivan BROŽÍK – Foto: internet

Zmluva so zhotoviteľom diaľničného úseku D1 Lietavská Lúčka – Višňové – Dubná Skala sa ukončí dohodou. Vyplýva to z materiálu, ktorý pripravilo Ministerstvo dopravy a výstavby SR a ktorý na rokovaní schválila vláda. Dohodu o ukončení zmluvy medzi Národnou diaľničnou spoločnosťou a združením Salini Impregilo – Dúha schválila aj Európska komisia.

Je to veľmi dôležitá podmienka na to, aby Slovensku zostala možnosť dokončiť túto stavbu s použitím eurofondov. Ak dôjde k dokončeniu úseku na základe otvoreného procesu verejného obstarávania, mal by sa príspevok z fondov Európskej únie dokonca zvýšiť.

■ OKAMŽITÝ KONIEC

Zmluva sa ukončí na základe vzájomnej dohody oboch strán, a to okamžite s tým, že zhotoviteľ, ktorým je taliansko-slovenské konzorcium, v stanovenej lehote opustí stavenisko. Podmienkou je vyplatenie subdodávateľov. Keďže stavba oproti dohodnu-

tému termínu výrazne mešká, Národná diaľničná spoločnosť (NDS) sa podľa schváleného materiálu nevzdáva zmluvných nárokov voči zhotoviteľovi. Ide najmä o zmluvné pokuty. V prípade ich potvrdenia zo strany Medzinárodnej komisie na riešenie sporov ich bude môcť od zhotoviteľa vymáhať.

V dohode o ukončení zmluvy sa NDS prioritne sústredila na tri ciele, a to uspokojenie oprávnených pohľadávok podzhotoviteľov, minimalizovanie predĺženia výstavby a dodržanie všetkých pravidiel Európskej únie. Návrh obsahuje aj ustanovenie, podľa ktorého všetky oprávnené pohľadávky vyplatí zhotoviteľ. V prípade, že tak neurobí,

NDS zabezpečila, aby subdodávateľia boli vyplatení z novej bankovej záruky zhotoviteľa. Odchádzajúci zhotoviteľ po inventarizácii stavby, ktorá sa uskutoční do troch mesiacov, opustí stavenisko.

■ PRIORITA – RÝCHLOSŤ

„Nový zhotoviteľ vzide z transparentnej súťaže, v ktorej nastavíme konkrétne transparentné podmienky, pričom rýchlosť dostavby bude jedným z kritérií. Vyhlásenie novej súťaže predpokladáme v horizonte niekoľkých mesiacov, keďže údaje z inventarizácie stavby budú tvoriť súčasť súťažných podkladov,“ informovala verejnosť Michaela Michalová, hovorkyňa NDS.

Tunelové rúry v úseku Višňové – Dubná Skala si na motoristov ešte počkajú.

Úsek D1 Lietavská Lúčka – Dubná Skala v dĺžke 13,5 kilometra (z toho tunel Višňové 7,5 kilometra) mal byť podľa zmluvy o dielo z júna 2014 vybudovaný do konca roka 2019.

Uspokojenie oprávnených pohľadávok podzhotoviteľov, minimalizovanie predĺženia výstavby a dodržanie všetkých pravidiel Európskej únie považuje minister dopravy a výstavby Ľuboslav Ľavoslav za najdôležitejšie body dohody o ukončení zmluvy. „Čo najrýchlejšie potrebujeme toto dielo znovu oživiť. Čiže vypratáť starého dodávateľa a vysúťažiť nového. Ide nám všetkým o to, aby sme ukončili dielo do roka 2023, pretože je financované z európskych

fondov,“ povedal minister dopravy. Generálny riaditeľ NDS Ján Ďurišin pripomenul, že zhotoviteľ by mal opustiť stavbu. „Na celom postupe – inventúre aj príprave súťaže, budeme úzko kooperovať s Európskou komisiou. Celú inventúru musí schváliť nezávislá medzinárodná renomovaná spoločnosť. Všetko chce svoj čas, trpezlivosť, ale musí to byť absolútne transparentné. Dohoda reflektuje určitú časovú os, záväznú pre obidve zmluvné strany. Ale absolútnou prioritou je dostavanie diela v čo najkratšom termíne, aby sme ho v roku 2023 mohli sprejzdať a mohlo byť financované z európskych fondov,“ skonštatoval k téme Ján Ďurišin.

VŠIMLI SME SI

Skvelá slovenská lyžiarka Petra VLHOVÁ v závere tohto týždňa dá vo finále Svetového pohára v andorrskom stredisku Soldeu-Grandvalira definitívnu bodku za svojou vynikajúcou sezónou aj za historickým zápisom a prenikavým úspechom slovenského lyžovania. Táto ešte len dvadsaťtriročná dievčina z Liptovského Mikuláša vybojovala pre našu vlasť, ktorá doteraz nemala nijakú individuálnu medailu z MS, kompletnú medailovú zbierku na svetovom šampionáte vo švédskom Åre – zlato z obrovského slalomu, striebro z kombinácie a bronz zo slalomu.

Farby skvelej Petry Vlhovej

Petra VLHOVÁ sa v alpskom lyžovaní zaradila medzi absolútnu svetovú špičku.

Už v tomto veku sa zapísala nielen do národnej, ale aj svetovej športovej histórie, keď na jedinom vrcholnom podujatí v alpskom lyžovaní jej na hrudi zasvietili medaily všetkých troch farieb. To nedokázala v tomto športovom odvetví nijaká lyžiarka a pred Petrou sa to podarilo jedine predvlani fenomenálnemu rakúskemu pretekárovi Marcelovi Hirscherovi.

Jasotu, pochvalných slov a lichotivých hodnotení bolo neúrekom a ešte bude. Sympatická Petra určite obsadí tie najvrchnejšie priečky v mnohých športových rebríčkoch roka a nebude chýbať v nijakých športových anketách a možno aj pri vysokých počtách na červených kobercoch štátnych a vládnych rezidencií...

Mimoriadne pozitívne na tejto famóznejšej športovkyni je však jej mentálne vybavenie, ktoré tlmočí po každom úspešnom i menej vydarenom dojazde do cieľa s vôľou neustále sa zlepšovať. Po unikátnom úspechu v Škandinávii, najmä po bronze v jej dominantnej disciplíne, tiež vyslovila nádhernú pamätnú vetu: „Ak budem hľadieť na tie medaily, na ich farby, bude mi to pripomínať, čo som urobila dobre a kde boli chyby...“

Želáme Petre, aby tých chýb na svahoch aj v živote bolo čo najmenej.

Emil SEMANCO

Foto: agentúrny servis

V Malých Karpatoch by mohol vzniknúť nový národný park Bratislava môže zastrešiť dva prírodné poklady

Mesto Bratislava iniciuje vytvorenie národného parku v Malých Karpatoch. Momentálne spracúva podklady na začatie odbornej diskusie. Samospráva už má aj pracovný návrh priestorového vymedzenia parku.

Ten by podľa dostupných údajov mal zahŕňať najhodnotnejšie lokality v rámci existujúcej Chránenej krajiny oblasti Malé Karpaty. Treba si určite rezervovane pripomenúť, že ide len o prvý ideový zámer, o ktorom treba ešte veľa diskutovať a zvažovať možné prínosy a riziká. Píše sa to aj v materiáli k zonácii bratislavských mestských lesov, o ktorom mali rokovať poslanci hlavného mesta.

O požiadavke na vytvorenie národného parku v oblasti Malých Karpát sa v posledných rokoch opakovanne diskutuje odborne i politicky. Táto myšlienka má podľa mesta svojich zástancov i odporcov. Vyhlásenie národného parku je však v kompetencii vlády na návrh ministerstva životného prostredia. Hlavné mesto chce preto ideu nového národného parku v oblasti Malých Karpát, ktorý by zasahoval aj do územia Bratislavy, v tomto roku podrobnejšie rozpracovať až do podoby odborných podkladov. „V nasledujúcej etape bude rozhodujúce dosiahnuť dohodu o zámere nového národného parku s hlavným lesohospodárskym subjektom v dotknutom území, ktorým je štátny podnik Lesy SR,“ píše sa v pripravovanom dokumente.

Odborníci, ochranári i zástupcovia samosprávy v ňom pripomínajú

a dôkazy potvrdzujú, že pri porovnaní aktuálneho stavu prírodných ekosystémov v súčasných slovenských národ-

ČO INÍ NEPÍŠU

Nový Malokarpatský národný park má zahŕňať aj Devínsku Kobylu s hradom Devín.

ných parkoch a v najhodnotnejších územiach v rámci chránenej oblasti Malé Karpaty by mnohé z nich bolo možné začleniť do nového národného parku. „Išlo by o národný park nového typu, ktorý by v sebe od začiatku

spájal ochranu prírody s maximálnym možným využitím rekreačného potenciálu územia formou takej rekreácie, ktorá tieto prírodné hodnoty neohrozuje, ale je s nimi v súlade,“ definujú spracovatelia. Jedinečnosť tohto národného parku – v porovnaní s existujúcimi národnými parkmi na Slovensku – by podľa nich spočívala najmä v tom, že jeho vznik by bol iniciovaný z vôle obyvateľov a samospráv.

Malokarpatský národný park by mohol pozostávať z troch súvislých územných celkov v rámci existujúcej chránenej oblasti Malé Karpaty, pričom v každom z nich by boli vyčlenené ešte jedna až tri oblasti s najvyššou koncentráciou prírodných hodnôt. Má ísť o Devínske Karpaty – s jednou oblasťou v kategórii „územie európskeho významu“ Devínska Kobyla, Pezinské Karpaty s dvoma oblasťami, a to Mestskými lesmi v Bratislave a Homoľskými Karpatmi, Pezinské Karpaty s tromi vytypovanými oblasťami, a to Kuchynská hornatina, Mestské lesy Modra a Biele hory.

Nový národný park by sa tak cez aglomeráciu mesta Bratislava mohol spojiť s národným parkom Donauauen, ktorý leží už na území Rakúska.

Ján ČERNÝ

Foto: Štefan KAČENA

Klaunovo vrcholné číslo

Roman MICHELKO

Igor Matovič je už takmer desať rokov súčasťou nášho politického folklóru. Za ten čas sme si už zvykli na všelijaké eskapády, ktorými zásadným spôsobom prerážal aj to najhlbšie dno politickej (ne)kultúry. Jeho bezbrehé osočovanie politických oponentov, ten najhrubší slovník a množstvo ďalších vecí z neho s náskokom robia najtoxickejšiu osobu v slovenskej politike. Nulovú sebareflexiu navyše umocňuje extrémnym pokrytectvom. Spôsob, akým vykonáva politiku, by ho v každej, ako-tak slušnej spoločnosti doživotne diskvalifikoval. Tajné nahrávanie partnerov, jeho ekonomické kauzy (šesťsto kilometrov denne vrátane sobôt, nediel a sviatkov na fabii s mamičkou) by mu asi nikde inde neprešli, na Slovensku však nedisponuje voličmi, ale nekritic-kou sektou.

A práve tlačovka, na ktorej ohlásil svoje odhodlanie kandidovať ako líder do Európskeho parlamentu, mala otes-

ťovať, či mu naozaj prejde absolútne všetko, alebo predsa len disponuje, respektíve disponoval voličmi, ktorí majú čo len i elementárnu mieru súdnosti. O čom teda bola tá jeho neprekonateľná tlačovka? Na to je naozaj ťažké odpovedať. Môžeme ju brať ako dobrý študijný materiál pre špecifický medicínsky odbor, mohla by sa brať ako rébus z výrokovej logiky alebo ako ďalšia a dosiaľ neprekonaná klauniáda šaľbiara Matoviča.

Čo teda predviedol? Jeho posolstvo bolo nasledovné: „Budem kandidovať ako líder eurokandidátky, nie však z posledného, ale z prvého miesta.“ Aká to zmena! „Ak ma voliči zvolia, mandát v Európskom parlamente neprijmem. Ale ak nedostanem päťdesiat tisíc preferenčných hlasov, vzdám sa aj mandátu v slovenskom parlamente.“ Mimočodom, vo voľbách do Európskeho parlamentu v roku 2014 získalo celé OĽaNO sotva štyridsaťtisíc hlasov a jej

líder, respektíve najúspešnejší kandidát Škripek, sotva päťtisíc preferenčných hlasov. Zo všetkých štrnástich slovenských europoslancov získal viac ako päťdesiat tisíc preferenčných hlasov jeden jediný Maroš Šefčovič, presnejšie niečo cez šesťdesiatšesťtisíc. Z toho

KOMENTÁR

vyplýva, že existuje veľmi vysoká miera pravdepodobnosti, že po eurovoľbách si Slovensko aspoň na čas od Matoviča oddýchne. Samozrejme, ak svoj sľub medzitým nezmení.

Podme však ďalej k jeho výrokom. Do Európskeho parlamentu kandiduje preto, aby v Európe „urobil poriadok“. No a, samozrejme, urobí to tak, že tam nebude. Že nechápate, v poriadku, to len značí, že váš duševný stav je v poriadku na rozdiel od toho Matovičovo. No a teraz príde vrchol jeho bizarnej tlačovky. Jeho motivácia kan-

didovať do Európskeho parlamentu sa zrodila vo chvíli, keď čítal volebný program vlastnej strany OĽaNO. Ten sa po príchode bezpečnostného experta Naďa, a zároveň tieňového ministra obrany, len tak hemžil frázami o tom, že hlavným pilierom našej zahraničnopolitickej orientácie Slovenska je pevné ukotvenie v euroatlantických štruktúrach. USA je hlavný garant našej bezpečnosti, skrátka s NATO na večné časy a nikdy inak...

No a práve vtedy milý Igorko precitol. Vlastne si uvedomil, že hlboko nesúhlasí s programom vlastnej strany, a teda zakladá platformu proti vlastnému programu. Ako dôvetok z absurdnej drámy ešte dodal, že dúfa, že za takúto lotrovinu ho z vlastnej strany nevylúčia. A ktože ho to má vylúčiť? Duo Remišová a Naď? Taký nepodstatný detail, že nie sú členmi strany, nám, samozrejme, tento šaľbiar zabudol povedať. Takže, ktože by ho teda mohol vylúčiť? Ako vieme, jeho strana mala spočiatku štyroch členov, potom sa rozrástla na trinásť a dnes má vraj už znova len štyroch členov. Okrem Matoviča je to ešte jeho bratanec Jozef Viskupič a jeho bývalí zamestnanci Erika Jurinová, toho času županica v Žiline, no a Martin Fecko, tiež bývalý zamestnanec jeho firmy. „Me še“ pobavili. Matovičov výstup však pokračoval

ďalej. Začal nám prednášať jeho mystický zážitok z precitnutia. Pochopil, že bombardovať Irak pre chemické zbrane, ktoré tam, samozrejme, neboli, vôbec nebolo správne, rovnako ako intervencia v Sýrii či Líbyi. No a zároveň zvestoval, že kandiduje preto, aby zbral extrémistickým stranám vietor z plachiet. Zrejme tým, že si osvoji ich program. No ale, ako ho bude presadzovať, keď v Európskom parlamente nebude? Aj to má vymyslené. On bude podporovať na kandidátke OĽaNO len takého kandidáta, ktorý bude jeho názorový klon. Že nechápate? To je v poriadku, svedčí to len o tom, že to s vašim duševným zdravím na rozdiel od toho Matovičovo nebude až také zlé.

Odhliadnuc od tejto šaškárne má Matovičov duševný striptíz aj nejaké racionálne jadro? Áno, má. Matovič pochopil, že „natoherstvo“ sa po nepretržitej sérii zlyhaní Aliancie pri riešení vojnových konfliktov vo svete prežilo. Značná časť voličov intuitívne cíti to, čo práve podla a cynicky deklaruje Matovič. No a Matovičovi nijaké hlasy nesmrdia; v úsilí získať ich je schopný akejkoľvek klauniády. Voľby budú teda testom toho, či sú jeho voliči totálne nekritická sekta, „svedkovia Matovičovi“, ktorí mu „zožerú“ hocičo, alebo výsledky OĽaNO vo voľbách budú pre Matoviča trpkým vytriezením.

Školám diktujú mimovládky

Eva ZELENAYOVÁ

Ivetu Radičovú za premiérku Slovenska v roku 2010 nominovala Slovenská demokratická a kresťanská únia. Teda konzervatívna strana hlásiaca sa ku kresťanstvu a k jeho hodnotám. Radičová však bola aj šéfkou správnej rady nadácie Občianskej spoločnosti, ktorá presadzuje liberálnu demokraciu. Bola to teda obyčajná schizofrénia alebo špinavá hra s občanmi? Nedávno sa v televíznej relácii prihlásila k liberálnej demokracii, takže, zdá sa, že už má v hodnotách jasno...

Zahmlievanie skutočnej povahy vecí na Slovensku je zrejme výsadou istej skupiny ľudí. Predseda Občianskej konzervatívnej strany Ondrej Dostál sa dal zvoliť do parlamentu na kandidátke SaS. Opäť konzervatívca sa stal členom poslaneckého klubu ultraliberálov. A ukazuje sa, že táto prax sa politickým chameleónom ohromne osvedčila aj v školstve.

Podľa § 151 školského zákona sa v školách a v školských zariadeniach zakazuje činnosť politických strán a politických hnutí a ich propagácia. Čo však nemôžu strany, robia mimovládky. Bezohľadne, drzo! A rezort sa nečinne prizerá. Produkčná spoločnosť PubRes

POZNÁMKA

v spolupráci s platformou alternatívnej distribúcie a mediálneho vzdelávania Dokument na kolesách pripravili a realizujú projekt pod názvom Mečiar na kolesách. Projekt pozostáva z premietania filmu Mečiar pre študentov stredných škôl s následnou diskusiou, ktorú vedie politický komentátor Marián Leško. Teda politici zo zákona nemajú možnosť politickej propagácie, ale politický komentátor áno?

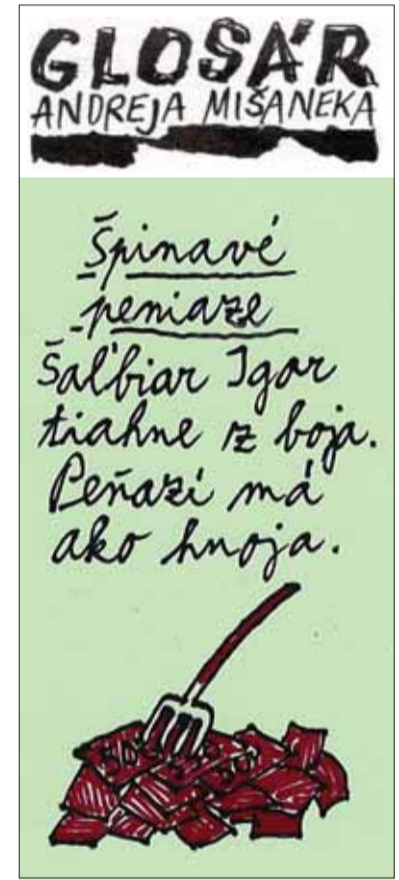
Mimovládna organizácia Living Memory pripravila pre školy vzdelá-

vanie o totalitných režimoch. Ich primárnou cieľovou skupinou sú študenti stredných škôl. Na svojej stránke uvádzajú, že „v priebehu školského roka sa študenti škôl zapojených do projektu populárnou formou oboznámujú s historickými skutočnosťami, ktoré ďalej formujú ich kritické myslenie...“. Kto je však garantom projektov podsúvaných do škôl rozličnými individuami?

Nedávno Dennik N uverejnil informáciu, že pripravuje vzdelávaciu príručku pre študentov a učiteľov o Slovenskom štáte. Keďže kontrolu štátu nad úrovňou pedagogického riadenia plní Štátna školská inšpekcia, obrátila sa naša redakcia na hlavnú školskú inšpektorku Vieru Kalmárovú s otázkou: Podľa čoho sa riadi činnosť mimovládnych organizácií a iných inštitúcií, napríklad médií, v školách a školských zariadeniach? Otázkou sme zdôvodnili tým, že v ostatnom čase začína

byť vplyv vonkajšieho prostredia a záujmových skupín vo vyučovacom procese priam agresívny, jednoznačne s politickým cieľom. A spomenuli sme vyššie uvedené príklady. Dostali sme odpoveď, že na otázky všeobecného charakteru, typu, podľa čoho sa riadi činnosť mimovládnych organizácií... v školách a školských zariadeniach, je vecne príslušnou inštitúciou ministerstvo. A že „doplnkové učebné materiály si volí škola sama a je pri voľbe limitovaná princípmi a cieľmi výchovy a vzdelávania tak, ako sú uvedené v školskom zákone. Za rešpektovanie týchto pravidiel podľa zákona o štátnej správe v školstve a školskej samospráve nesie plnú zodpovednosť riaditeľ školy“.

Ku konkrétnemu projektu Mečiar na školách sme dostali skôr školenie od politickej aktivistky než odpoveď školskej inšpektorky. Oznamila, že „debaty so študentmi na tému ohrozenia základov demokracie v deväťdesiatych rokoch a o tom, ako nedávna minulosť ovplyvňuje charakter dnešnej spoločnosti, považujem za viac ako užitočné“. Tvrdí, že z logiky zániku HZDS a odchodu jeho predsedu z politickej scény nejde o porušenie zákona politickej propagácie na školách. Nuž, svojský výklad zákona.

AKO BOLO, ČO BOLO

Sedeli sme nedávno s Petrom Valom, Dušanom Mikolajom, Vladom Mináčom a hromadou iných priateľov a do reči prišli dovolenky. Ja som spomenul, že na výročie májových narodenín 1941 sa mi raz pošťastilo dostať aj na Krétu na nemecký vojenský cintorín neďaleko Chanie. Mináč sa s udiveným výrazom poobzeral vokol a so sarkastickým počudovaním v hlase sa spýtal: „Poznáte ešte niekoho, kto ide na dovolenku na Krétu, aby sa trepal na vojenské cintoríny?“ Ostalo ticho, ved' to všetko boli moji kamaráti, a tak im stačilo toho trocha typicky mináčovského uťahovania.

Tento rok to bude bezmála osemdesiat rokov, čo sa v máji v roku 1941 na Kréte odohrala v dejinách najväčšia bitka s nasadením výsadkových jednotiek. Medzi parašutistami, ako hneď poznamenal Peter Valo, bol aj slávny boxer Max Schelling. Nemecké jednotky porazili na Kréte osemnásobnú britskú prevahu. Nemeckí výsadkári, súčasť nemeckej Luftwaffe, mali obrovské straty...

Ešte dnes, keď pôjdete na Krétu cez letisko Chanía a navštívite tamojšiu skvelú tržnicu, uvidíte okrem iného výstavu dokumentárnych fotografií. Snímky z roku 1941 a z rokov nemeckej okupácie ukazujú prázdnotu.

Prečo sa aj cudzie hroby prihovárajú

Dušan D. KERNÝ

Miestni vtedy nedodali na trh ani zrnko maku, nič. Veľké priestory tržnice roky zivali prázdnotou.

Moja motivácia súvisela len čiastočne s putovaním po miestach jednej z najpozoruhodnejších vojenských operácií a protinemeckého odporu obyvateľstva, plného drám, vypaľovania dedín, masakrov, senzačného zajatia nemeckého generála či práce britskej skupiny tajných operácií, ktorá už vtedy dala do obehu agenta s menom Bond. Môj záujem siaha desaťročia

dozadu. Slovenské ministerstvo obrany pozvalo výraznú postavu nemeckej politiky, pôvodcom z bývalej NDR, muža, ktorého podpis je na zmluve, ktorým sa Nemecko zjednotilo – Markusa Meckela, posledného ministra

podiel evanjelických duchovných a .v. a teológov v tomto hnutí aj pri oprave hlavného protestantského chrámu – Berlínskeho domu – v strede Berlína ešte v čase, keď bol „východný“. Markus Meckel ma počastoval zveda-

vážali z celej Kréty. Nebolo ľahké dosiahnuť u sebavedomých Kréťanov súhlas.

Dnes, keď kráčate dolu kopcom v horúcom poludní, idete pomaly. Nenáhlite sa. Naproti idú starší ľudia i celé rodiny s deťmi či tinedžermi. A tiež sa nenáhli. Nie je to chôdza hore či dolu. Je to niečo ako meditácia, kráčame potichu. V ostrom slnku ako keby vám bolo všetko ostro vykreslené, hroby i osudy. Okoloidúcich zdravím po nemecky a všetci mi po nemecky odpovedajú. Cintorín otvorili oficiálne až v roku 1974. Hlavným rečníkom bola sestra troch mladých výsadkárov dobrovoľníkov z pruskej aristokratickej rodiny, čo tu zahynuli počas prvých dvoch dní invázie.

Markus nebol len tu. Dobrovoľníci jeho organizácie dobre poznajú o. i. Zborov na východnom Slovensku. Chodte sa pozrieť, ako vyzerá a s akou starostlivosťou ho Nemci pod oficiálnym heslom Zmierenie nad hrobmi – práca pre mier obnovili. Možno si položíte otázku, ako sa my staráme či nestaráme o vojnové hroby Slovenskej armády či mnohé z nich doslova nezapierame.

GLOSA

Asi bude najmúdrejšie to pravdivo rozpovedať: Túto gloso píšem druhýkrát. Pred niekoľkými dňami som ňou chcel pripomenúť koalíciu, že je najvyšší čas podstatne znížiť výšku dane z pridanej hodnoty na potraviny – a ktorá strana to urobí, zabuduje. A aby to nevyzeralo ako kortesačka, mala by tak urobiť dosť zavčasu pred voľbami.

Tance s dépéháčkou

V Európskej únii vrátane krajín, ktoré sa o členstvo ešte len uchádzajú, je DPH podstatne nižšia, polovičná, ba i štvrtinová. Je teda najvyšší čas ju znížiť aj na Slovensku, naša ekonomika má na to. A národ by nepocítil ani rast cien potravín, lebo tie sa v Európe už pomaly šplhajú nahor.

Týždenníky majú však týždeň na prípravu a tlač budúceho čísla – a tak nás akurát prebehla SNS návrhom znížiť daň z pridanej hodnoty na potraviny o desať percent. Išlo s krížom po funuse sa nepatří, tak môj stĺpček v redakcii vymenili a ja sa môžem k téme vrátiť aj s poznaním reakcie na návrh SNS.

Čuduj sa svete: prví sa proti návrhu ozvali tí, čo by najradšej všetky dane zrušili, aby nič nebrzdilo slobodné podnikanie – SaS. A vzápätí brechoť div nie z každého dvora: ohrozíme vyrovnaný rozpočet v roku 2020, na svet sa valí nová kríza, treba šetriť, s výstavbou diaľnic sa môžeme rozlúčiť, kapitán začal predvolebný boj...! V každom tom pokriku je štipka pravdy, v tej o predvolebnom zápase istotne najviac, ale nie je nič logickejšie ako úsilie politickej strany o priazeň ľudí, na to má nielen legitímne právo, ale je to dokonca jej psia povinnosť!

Pripomeňme si stav dane z pridanej hodnoty na potraviny v Európskej únii. Bez dane sú vo Veľkej Británii a čiastočne v Chorvátsku, štyri až päť percent majú v Španielsku, Taliansku, Írsku, Moldavsku, Macedónsku, Poľsku a vo Francúzsku. Šesť až deväť percent v Nemecku, Estónsku, Rumunsku, Bulharsku, Lotyšsku, Slovinsku, Srbsku a Rakúsku, desať až štrnásť percent v Česku, v Litve, vo Švédsku, v Grécku, vo Fínsku, osemnásť v Maďarsku. V niektorých krajinách sú ešte výnimky – znížená alebo nijaká daň na detskú výživu alebo základný sortiment potravín. U nás – dvadsať percent. Až na pár výnimiek.

Pre logicky rozmyšľajúceho človeka by aj táto argumentácia mohla stačiť. Človek by čakal, že novinári hádam prvý raz tejto koalícii jednotne zatlieskajú. Nie. Deje sa pravý opak.

Tak sa mi vidí, že lepši dôkaz o myslení, spôsoboch a cieľoch médií hlavného prúdu človek nevymyslí, aj keby chcel!

Ján ČOMAJ
Foto: Štefan KAČENA

SNS navrhuje výrazné zníženie DPH na ubytovacie služby, čo má pomôcť rozvoju turistického ruchu na Slovensku.

Prístup k autentickému kultúre musia mať ľudia po celom Slovensku Náš folklór je skutočný fenomén – duša vlasti

Zhovárať sa Ivan BROŽÍK – Foto: archív MK SR

V predchádzajúcom vydaní Slovenských národných novín sme publikovali informáciu, ktorá potešila všetkých folkloristov na Slovensku. Dnes sa k téme – významnému podpornému impulzu na rozvoj slovenského folklóru – vraciame v rozhovore s ministerkou kultúry pani Ľubicou LAŠŠÁKOVOU.

• Slovenský folklór je úžasný, takmer dych berúci fenomén. Doteraz si žil takpovediac na okraji vysokej kultúry a v tieni veľkej politiky, no nastala zmena. Ministerstvo kultúry ju iniciovalo vo forme doteraz naozaj nevidanej podpory. O čo konkrétne ide?

Folklór má na Slovensku obrovskú a stále živú tradíciu. Je to časť ľudového umenia, ktorá prežíva odovzdávaním z generácie na generáciu. Šíria ju skutoční nadšenci bez nároku na honorár či spoločenské uznanie. Som presvedčená, že ak sa folklór udržal medzi ľuďmi po stáročia a bez akejkoľvek vonkajšej podpory, je to skutočný fenomén a stotožňujem sa s tvrdením, že folklór je dušou Slovenska. Koncom februára zverejnilo ministerstvo kultúry prostredníctvom Fondu na podporu umenia mimoriadnu výzvu na podporu tradičnej ľudovej kultúry v našich regiónoch. Na priamu podporu folklóru sme vyčlenili 1,5 milióna eura. Dotácia je určená najmä folklórnym súborom a ľudovým remeselníkom i umelcom. Od svojho nástupu do funkcie zdôrazňujem potrebu podpory tradičnej regionálnej kultúry, ktorá by mala byť štátom podporovaná práve na miestach, kde vzniká a najvernejšie sa zachováva.

• Pani ministerka, oznámili ste túto aktivitu za účasti predsedu vlády, to znamená, pán premiér Pellegrini je akýmsi neoficiálnym garantom a jej podporovateľom?

Záujem pána premiéra o túto formu umenia je úprimný a stotožnil sa s mojím presvedčením, že folklór si zaslúži väčšiu pozornosť od štátu. Na svojich výjazdoch po celom Slovensku sa stretávam priamo s ľuďmi, ktorí sa tejto autentické formy národného dedičstva venujú s nadšením a zo srdca. Som rada, že v tejto téme sme našli zhodu a spoločne tak prichádzame s projektom, ktorý môže pomôcť množstvu folklórných súborov a skupín, ale

Ministerka Ľubica LAŠŠÁKOVÁ

K tradičnému folklóru má stále bližšie aj najmladšia generácia, čo je záruka jeho zachovania a napredovania.

aj ľudovým umelcom či umeleckým remeselníkom. Začiatkom marca sme sa stretli za účasti médií v Očovej, v rázovitej podpolianskej obci, veľmi živej na folklórne tradície, kde sme predstavili náš spoločný zámer.

• Mohli by ste našim matičiarom poskytnúť bližšie informácie, kto by sa mohol o podporu uchádzať?

Výzva pod názvom Folklór – duša Slovenska je určená na podporu aktivít profesionálnych

i neprofesionálnych združení, ale aj jednotlivcov. Svoje žiadosti môžu súbory aj individuálni umelci predkladať do 25. marca tohto roka. V prípade profesionálnych, ale nekomerčných zoskupení je minimálna výška podpory päťtisíc eur, maximálna šesťdesiatšesťtisíc eur. Neprofesionálne súbory sa môžu uchádzať o príspevok vo výške od dvetisíc do šesťdesiatšesťtisíc eur. V oboch prípadoch sa vyžaduje spolufinancovanie na úrovni päťdesiat percent rozpočtu. Individuálni umelci, napríklad aj ľudoví reme-

selníci, môžu požiadať o štipendium v maximálnej výške 5 220 eur. Pri štipendiu sa nevyžaduje nijaká spoluúčasť umelca. Všetky projekty musia byť zrealizované od 1. júna tohto roka do 31. mája 2020.

• Aké podmienky na udelenie podpory určilo ministerstvo?

Projekt musí zahŕňať viacero umeleckých aktivít a podujatí, napríklad uvedenie a reprízy nového predstavenia, účasť na seminároch a sústreďeniach, prípadne spolu-

a niekedy dezorientovaní v politickom hurhaji sa sakramentsky zmýlia. Už sa to raz stalo. Do čela štátu sme si zvolili prezidenta (našťastie dosluhujúceho), ktorý nerešpektoval ústavu, ignoroval parlament, vládu i rozhodnutia ústavného súdu. Dokonca sa potom tento prezident chválil na Facebooku, že je najdôveryhodnejší politik a že nemá ťažkú hlavu z podozre-

Tvár politického Kocúrkova

Ludovít ŠTEVKO

nia z trestného činu daňového podvodu a nezákonného financovania prezidentskej kampane. Celkom bez zaujímavosti nebolo ani to, ako sa do pavučin krátenia daní svojej firmy KTAG zamotal sám, keď v sebaobrane označil Slovensko za mafiánsky štát.

Osobitnou kapitolou pochybných dôveryhodnosti nášho ešte prezidenta bolo jeho pôsobenie v zahraničnej politike, v ktorej sa pohyboval ako neznáma sivá myš aj ako slon v porceláne. Z popradskej rezidencie do sveta veľkej politiky vlastne ani nechodil. Na pôde OSN sa stretol akurát so svojim priate-

lom ukrajinským prezidentom Petrom Porošenkom a nikto doteraz nepochopil, prečo sa počas neodvodnene dlhého pobytu v USA stretol aj so súkromnou osobou, kontroverzným finančným špekulantom miliardárom Sorosom. Zatiaľ len tušíme, v záujme koho tlačil svoju prezidentskú káru. V záujme Slovenska určite nie.

Andrej Kiska neoplyval právo-

ukázali ako minimálna šanca a droga prezidentského úradu z neho vyprchala, zdalo by sa, že milionár z Popradu podstúpi odvykaciu kúru a dá sa na pokánie. Ale nie – Kiska zostal, akým bol: človekom rozdeľujúcim spoločnosť, satelitným prísluhovačom opozície, nezmeriteľným nepriateľom všetkého, čo nie je liberálne, kritikom spoločenských neduhov, ktoré aj sám predstavoval či priamo vyvolal. A čo je takmer neúnosné, pred prezidentskými voľbami sa pustil do nemiestnej slovej prestrelky s predsedom vlády Pellegrinim a zasiadol neférovým spôsobom aj do prezidentskej kampane.

Bol tvárou nášho politického Kocúrkova. Tolko chválospevov na stránkach liberálnych denníkov, ale aj posmechu a kritiky oponentov doteraz nezažil vari ani jeden zo slovenských prezidentov. Jeho výkon vo funkcii hlavy štátu bol najhorší, akým bolo Slovensko svedkom v ére samostatnosti. Nech bude novým slovenským prezidentom ktokoľvek, nesmie byť pokračovateľom jeho doterajšej nesamostatnej antagonistickej politiky a konfrontačného štýlu. Najvyšší úrad, ktorý pán Andrej Kiska opúšťa bez najmenej sebareflexie, zostane na dlhý čas poškvrnený jeho kauzami. Tak mu Lipšic pomáhaj!

Keď sa už možnosti Kiskovho remixu v Gasalkovičovom paláci

prácu so zahraničnými partnermi a podobne. Podporu môžu žiadatelia využiť aj na nákup krojových kostýmov, rekvizít či hudobných nástrojov, ale napríklad aj na prezentáciu svojej tvorby prostredníctvom výroby zvukových alebo multimediálnych nosičov. Takisto môžu využiť tieto financie na cestovné náklady, aby mohli svoje dielo primerane prezentovať. Všetky podmienky sú v jednoduchšej forme zverejnené na špeciálnej webovej stránke www.folklorusaslovenska.sk, kde záujemcovia o podporu nájdu aj kontakty na našich krajských koordinátorov, na ktorých sa môžu v prípade otázok obrátiť.

• Chceli by ste nám pre našich folkloristov poskytnúť nejakú slovnú podporu pri ich úsilí o zachovanie a rozvoj našich krásnych tradícií?

Tradičná ľudová kultúra vo svojich rôznych formách plní tú istú úlohu, ktorú zastávala po stáročia – pomáha ľuďom prežívať ich skutočné problémy, prináša im nádej a dáva pocit, že sa aj pomocou tradícií vedú vyrovnáť so svojimi každodennými údelmi. Prístup k autentickému kultúre musia mať ľudia na celom Slovensku a počas celého roka. Naším spoločným cieľom by malo byť udržať si túto jedinečnú formu kultúrneho dedičstva a vytvárať podmienky na to, aby bola ľuďom čo najprístupnejšia. Ak raz máme zapálených ľudí pre folklór, ak máme talenty, ktoré vedú tento jedinečný zdroj tradícií obohatiť o súčasné inšpirácie, podajme im ruku a pomôžeme šíriť toto pozitívne kultúrne posolstvo. Verím, že prostredníctvom novej výzvy umožníme slovenskému folklóru, aby ľahšie naplnil dlhoročné očakávania starších generácií a pomáhal formovať tie mladé.

Ivan ELKO, generálny biskup ECAV, o ľudských, cirkevných a matičných spojivách

Láska je to, čo dáva ľudskému životu obsah a zmysel

Zhovárala sa Veronika MATUŠKOVÁ – Foto: ECAV

Nový generálny biskup ECAV Ivan ELKO sa narodil na rovnakom mieste v Krajnom ako otec Milana Rastislava Štefánika. Velikána slovenských dejín, ktorého sté výročie tragickej smrti bude rezonovať celý rok 2019, dáva ako príklad všetkým súčasným generáciám. O spolupráci nielen pri tomto výročí hovoril na nedávnom stretnutí s predsedom Matice slovenskej v Bratislave. V rozhovore pre SNN sa zmieňuje o životných hodnotách a skúsenostiach, ale aj o ľuďoch, spoločenstve a cirkvi, jej postulátoch, perspektívach a tiež o spolupráci s našou národnou ustanovitzou.

• Vo februári ste sa už ako novozvolený generálny biskup Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania stretli s predsedom Matice slovenskej Mariánom Gešperom a prvým podpredsedom MS Marekom Hanuskom. O akých témach ste sa rozprávali?

S predsedom a podpredsedom Matice slovenskej sme mali srdečné, nestrojené stretnutie a veľmi otvorený rozhovor. Ako ľudia sme sa dovtedy nepoznali, a preto bolo zaujímavé povedať si aj niečo o sebe a doterajších životných skúsenostiach. Ťažiskom rozhovoru bola však, samozrejme, Matica a možnosti spolupráce medzi Matice a evanjelickou cirkvou. Predseda M. Gešper ma úprimne povzbudil, aby som Maticu slovenskej ako inštitúciu dôveroval, a zároveň sa zaručil za korektnú spoluprácu.

• Táto spolupráca sa už odvíja na rôznych úrovniach. Minulý rok Matica slovenská odhalila dve portrétné busty národných dejateľov z radov evanjelickej elity – predsedu SNR a MS Matúša Dula a prvého slovenského župana Bratislavy Samuela Zocha. Dôležité bolo aj spoločné podujatie so študentmi evanjelických gymnázií na Devíne, s ktorými sme si pripomenuli pamätnú vychádzku štúrovcov v roku 1836. Do akých národných aktivít by ste chceli zapojiť cirkev pod svojím vedením?

Dula a Zoch, ktorými bol tematizovaný vznik Československej republiky pred sto rokov, a študenti na Devíne – mimoriadne skvelý a sympatický nápad, to všetko úprimne oceňujeme a tešíme sa, že naša cirkev a Matica sa stretli pri tejto spolupráci. Rok 2019 nás, prirodzene, spojí v najväčšom historickom jubileu tohto roka – stom výročí tragickej smrti Milana Rastislava Štefánika. Okrem toho, že sa oficiálne stretneme v Košariskách a na Bradle, sme s pánom predsedom hovorili o prednáškovom turné, ktoré by mohli pracovníci Matice uskutočniť na našich evanjelických stredných školách. Náučno-dramatické pásmo, ktoré nám bolo priblížené, vyzeralo mimoriadne lákavo a zaujímavé. Určite by prispelo k lepšiemu pochopeniu a akceptácii Štefánikovej osoby a životného diela v povedomí mladých ľudí a zorientovalo by ich v poznaní histórie nášho národa a jeho miesta v histórii európskeho celku. Chceme toto pásmo našim stredným školám odporučiť. Verím, že sa stretneme a budeme spolupracovať ešte i pri ďalších príležitostiach.

• Milan Rastislav Štefánik bude vo verejnosti rezonovať celý rok. Aký postoj prechováate k jednej z najväčších osobností slovenských dejín? Budú sa mu evanjelici špeciálne venovať?

Rodom som kopaničiár. Narodil som sa na evanjelickej fare v Krajnom. Nie priamo v tej budove, ale v jej staršej predchodkyni sa narodil otec Milana Rastislava. Nestal sa však farárom v Krajnom, ale v susedných Košariskách. Tam sa mu narodil Milan Rastislav. Kopaničiarsky kraj bol vždy celý preniknutý úctou a spomienkou na Štefánika, aj keď tá úcta a spomienka bola, logicky, práve v tom kraji v časech socializmu intenzívne potlačaná. Napriek tomu však nebolo azda jediného kopaničiarskeho domu, kde by v kuchyni za sklom kredenca nebola vložena Štefánikova fotografia. Vážim si, že budem môcť na službách Božích v sobotu 4. mája v Košariskách kázať.

Nový generálny biskup ECAV Ivan ELKO

Stretnutie s vedením Matice slovenskej bolo obojstranne podnetné a prinieslo viac konkrétnych výstupov vo vzájomnej podpore a spolupráci a podľa slov I. ELKA bolo plné porozumenia a vzájomných sympatií.

Samozrejme, samotný Štefánik nemôže byť predmetom kázne Božieho Slova – jej predmetom je a vždy musí byť Pán Ježiš Kristus. Ale práve taký život, aký žil Ježiš a k akému nás on vyzýva – život nie pre seba, ale pre iných, sa podarilo žiť Štefánikovi. Určite aj preto, že o ňom počúval a bol k nemu vedený v rodnom dome a pod otcovou kazateľňou. Štefánik sa stal veľmi konkrétnym príkladom takéhoto poňatia života: Nie som tu iba pre seba, ale pre iných. Života prežitého v obetujúcej sa láske.

Ak chceme vzhľadom na Štefánika niečo tento rok v našej cirkvi zdôrazňovať, tak je to práve pozvanie k takémuto poňatiu života alebo v užšom zmysle slova nášho občianstva: Nie sme tu iba sami pre seba, pre vytvorenie si a užitie si prísne individualisticky poňatej životnej idylky, kde priania a potreby môjho „ja“ sú zmyslom a meradlom všetkého. Ľudský život nadobúda vtedy pravý obsah a zmysel, ak ho človek dokáže žiť otvorený v láske k iným, áno, až po obet. V našej cirkvi sa storočia používal kralický preklad Biblie. V ňom ľudský život a konanie boli označované starobylým slovom „obcovanie“. Je to hlboká pravda: individuálny život a ľudská obec sú a musia byť prepojené.

• Zastavme sa pri osobnejšom pohľade na život. V spoločnosti sa často skloňuje slovo hodnoty – či už kresťanské, európske, konzervatívne i liberálne, ale aj pravcové i ľavicové. S akými hodnotami ste vyrastali a s akými sa najviac stotožňujete vy? Existujú podľa vás univerzálne, nadčasové hodnoty, ktoré prekonávajú hranice civilizácií?

Pamätám si na jednu dávnu poznámku môjho profesora Novej zmluvy, generáciám evanjelických farárov i širšej verejnosti známeho Dr. Karola Gábrisa, ktorú povedal na margo čohosi vo svojej prednáške. Vraj podľa neho jediným spoločným menovateľom všetkých náboženstiev, filozofií, rás a kultúr je odpor k zrade. Zrada je niečo, čo rovnako odsudzujú všetci, bez ohľadu na letopočet, kultúrne, civilizačné či svetonázorové pozadie. Ja s tým iba súhlasím. Inak som svetonázorovo kresťan, politicky konzervatívec, ktorý je za slobodný pohyb osôb, peňazí, tovarov a služieb v Európe. Mám päťdesiatštyri rokov, zažil som teda socializmus a považujem ho za historické a politické stvárnenie čistého zla. Ako predposledný poviem, že z necnosti osobne najviac neznášam na seba upriamenú prefikanosť,

a jej ľudí, jej históriu, kultúru a neopakovateľnú krásu. Sme s tým všetkým geneticky spojení a dalo to ráz nášmu životu. Preto ma bolí, nesmierne ma bolí to, ako ťažko sa naša krajina a národ uzdravujú z ťažkých civilizačných rán, ktoré nám vo všetkých oblastiach zasadil politický vývoj, najmä v druhej polovici 20. storočia. Ako keď nejaký živý útvar, o ktorom ste presvedčení, že mohol byť krásny, silný a perspektívny, vidíte ochromený a stále nejakú krivajúci. O to nástojčivejšia je výzva, aby sme dnes neskladali zbrane a v nádeji sa usilovali formovať iný a lepší život ľudí, komunit, národa, spoločnosti – každý z toho miesta, kde stojí, a tak, ako to len dokáže. A tu sa vraciame naspäť k postave Štefánika, k modelu nesebeckého života.

• Práve takéto významné

osobnosti, ktoré pohli slovenskými dejinami, vo veľkom nachádzame medzi evanjelikmi. Či už hovoríme o štúrovcoch, rázusovcoch, daxnerovcoch, ale sčasti aj o matičiaroch. Vidíte v súčasnej evanjelickej mládeži duchom silné typy, ktoré majú potenciál ísť v šľapajach svojich predchodcov a pomôcť Slovensku napredovať?

Doteraz som mal možnosť stretávať sa najmä s mladými evanjelikmi. Najosobnejšiu skúsenosť som mal s tými z Krajného, kde som bol farár desať rokov, a z Nitry, kde som strávil deväť rokov. Stretol som, spoznal a úplne blízko spolupracoval s mnohými mladými ľuďmi, ktorí sa otvorili predovšetkým pre duchovnú prácu s deťmi, rovesníkmi – mládežníkmi, ale aj pre sociálnu pomoc, takzvanú diakoniu. V evanjelických cirkevných zboroch na Slovensku a v rôznych našich evanjelických inštitúciách je takýchto mladých ľudí veľmi veľa a ja si veľmi cením ich zápal a nadšenie. Často na kolene robia fantastické veci, ktoré napokon citia jednotliví adresáti ich služby, cítia ich celé rodiny i spoločenstvá. Svojej obetavej službe možno nedávajú nadpis „robíme to pre národ“, ale určite platí, že náš národ z tejto obetavej práce už teraz profituje. Páťos štúrovskej mládeže, ktorá pri sviečkach písala básne v slovenčine, sa pretavil do úplne nepatetickeho a civilného nadšenia mladých kresťanov, ktorí chcú našmu spoločnému životu pomáhať tým, že trebárs pripravujú pre deti letný tábor, v ktorom sa nebudú používať smartfóny, budeme sa k sebe správať ohľaduplne, budeme vážne načúvať

Bibliu a budeme skúšať uhádnuť názvy všetkých pohorí a vrchov, ktoré vidíme zo Sitna.

• Slovenskí kresťania sa výrazne zaslúžili o to, že minulý rok oslávilo Slovensko štvrtstoročie svojho vzniku. Ako vnímate duchovný posun národa od zriadenia demokratického režimu po rok 1989 až po súčasnosť? A v čom vidíte aktuálne morálne problémy spoločnosti?

Ak by som mohol odpovedať pomocou metafory, je to tak, ako keď človeka po veľmi dlhej hladovke posadíte za plný stôl jedál. Môže to s ním skončiť fatálne. Duša nášho národa bola po štyridsiatich rokoch v socializme prázdna a hladná. Vzťahy pragmatické. Zvyk stále sa pretvarovať a brať si z toho, čo bolo všetkých a zároveň nikoho, bol úplne bežný. Frustrácia, že nám ušla možnosť už dávno konzumovať úplne iné tovary a služby. A potom sme zasadili k veľkej hostine, ktorú sme v mnohých ohľadoch evidentne nezvládli. Ale tu sa už otvára téma na jednu vedeckú konferenciu, nie na stručný odpoveď do novin. Do ktorejkoľvek oblasti nášho života nazrieme, otvárajú sa bolestivé súvislosti a je až napodiv, že na vyriešenie mnohých z nich nám dosiaľ nestačili ani tri desaťročia. Rana, ktorú naša civilizácia utrla, bola naozaj hlboká. Ja úprimne žičím ľuďom, ktorí dnes prinášajú nejakú konkrétnu nádej a stavajú hrádzu všadeprítomnému nebezpečenstvu úpadku. Nemyslím teraz na ľudí z parlamentného vrchu. Myslím napríklad na malých farmárov, ktorí sa rozhodnú zostať žiť na vidieku a kultivujú krajinu. Na mladých ľuďoch, ktorí sa snažia v opustených končinách Slovenska zachraňovať kultúrne pamiatky. Na učiteľov, ktorí nerezignovali a usilujú sa deťom a mládeži odovzdať to najlepšie. To sú skutočné celebrity dneška.

• Napokon sa dotkneme aj témy cirkvi. Evanjelická cirkev je neoddeliteľnou súčasťou kresťanského spoločenstva na Slovensku, preto je dôležité, aby bola stabilizovaná a súdržná. Pred voľbami generálneho biskupa ste sa vyjadrili, že „túžite po cirkvi, v ktorej zastávať funkciu nebude strašiacim, ale čťou a radosťou“. Aké kroky ste už urobili a ešte vás čakajú, aby sa vaše slová stali realitou?

Keď som citované slová o zastávaní funkcie písal, nemyslel som na seba, ale na stovky laických dobrovoľných spolupracovníkov v našich cirkevných zboroch po celom Slovensku. Na ich pleciach dennodenne stojí obrovský kus zodpovednosti za život a službu evanjelickej cirkvi. V tejto chvíli si vybavujem ich konkrétne tváre, mená a zápal pre službu, trebárs od mojej alebohej mamy, ktorá bola kostolníčka, až po krásnu a početnú skupinu mojich bývalých laických spolupracovníkov z Nitry, na čele s aktívnym zborovým dozorcóm Jánom Hubom. Všetci sa rozdávali medzi svoju profesionálnu prácu a službu v cirkvi, idú na úkor rodín a súkromia. Ak sa títo ľudia z nejakých dôvodov stanú sklamaní, apatickí, pasívni, ak ich niekto znechutí, ak sa utiahnu a uprednostnia iné veci pred službou, budeme to bolestne cítiť. V celom kontexte súčasného diania v evanjelickej cirkvi chceme ako nové vedenie robiť kroky smerom k hodnotovému, vecnému, tvorivému programu a k nutným reformám. Dúfame, že naši laickí spolupracovníci správne rozpoznajú, že máme dobré úmysly, záleží nám na dobrých veciach a naďalej budú mať odhodlanie namáhať sa v službe a ich služba im bude „čťou a radosťou“. A viete, kto ma v tejto nádeji mimoriadne povzbudil, azda najviac za posledné týždne? Práve predseda Matice slovenskej Marián Gešper s prvým podpredsedom Marekom Hanuskom. Tým naše stretnutie nadobudlo pre mňa osobne ešte omnoho iný ako iba oficiálny charakter.

Divadelným ochotníkom v Skýcove tleska obecnosť už štvrtstoročie

Truc na truc, alebo kúzla a čary

Veronika BILICOVÁ, Dom MS v Nitre – Foto: Juliana PAŠKOVÁ a archív Divadelného súboru Hrušov v Skýcove

Ochotnícke divadlo v obci Skýcov tento rok oslavuje dvadsaťpäť rokov, z nich vyše dvadsať pôsobí Divadelný súbor Hrušov v Skýcove pri mieste odbore Matice slovenskej, spadajúcom do okresu Zlaté Moravce. Za zachovávanie a rozvoj ochotníckeho divadla, propagáciu a oživovanie pôvodnej slovenskej spisby, ale aj za dvadsať rokov matičnej činnosti získal súbor Cenu predsedu Matice slovenskej. Na slávnostnom uvedení novej divadelnej hry Maríny Oľgy Horváthovej im ho spolu s Ďakovným listom Domu MS v Nitre a so slávnostným členským preukazom MS pre predsedu odboru odovzdala riaditeľka Veronika Bilicová.

Divadelníci zo Skýcova každý rok uvedú novú premiéru s približne ôsmimi reprízami nielen na domácej pôde, ale aj v okolí. V súčasnosti chcú byť súčasťou medzinárodného podujatia Noc divadiel v Tesároch, na ktorom sa už dvakrát zúčastnili.

Divadelná tradícia v tejto horskej obci má však oveľa staršie korene siahajúce až k roku 1920 a k Spolku divadelných ochotníkov pod vedením režiséra Mikuláša Vodrážku. Ochotníci účinkovali aj po druhej svetovej vojne v inscenáciách režijne spracovaných Petrom Samkom a neskôr pod

Divadelným ochotníkom v Skýcove tleskajú vďační diváci už celé jedno štvrtstoročie.

Snímka je z poslednej uvedenej úspešnej hry Truc na truc, alebo čary a kúzla.

FOTORIPIORT

vedením Jozefa Belicu. Za divadelnú hru Jánošíkov poklad v roku 1948 udelilo ústredie slovenských divadelných ochotníkov v Martine vtedajšiemu súboru prvé miesto v skupine C.

Obec Skýcov je známa odbojom proti fašizmu aj vlastnou partizánskou jednotkou. Okupačné nemecké jednotky 16. marca 1945 obec aj preto vypálili, pričom trinástich miestnych obyvateľov odvliekli do koncentračných táborov. Pri príležitosti desiateho výročia vypálenia obce vystúpili ochotníci s divadelnou drámou Najlepší synovia a dcéry.

Za tieto bohaté dejiny ochotníckeho divadla a ich udržanie a rozvoj v súčasnosti vďačia v Skýcove predsedovi MO MS a zároveň režisérovi Ľubomírovi Hostoveckému. Pri príležitosti minuloročného dvad-

siateho. výročia skýcovského matičného odboru a tohtoročného dvad-

delníci v poradí už svoju dvadsiatu piatu premiéru Truc na truc, alebo čary a kúzla, čo je žartovný dedinský obrázok z roka 1923 Maríny Oľgy Horváthovej.

„Autorku najnovšej premiéry som spoznal už pri hre Slovenská sirota, ktorú sme našťudovali v roku 2009,“ hovorí režisér Ľ. Hostovecký, ktorému vyhovovalo, že v javiskovom spracovaní môže zobraziť kúzlo lásky, paradoxy mladosti, kresťanskú morálku, vtipné situácie, ale aj múdrosť zrelého veku.

Počas štvrtstoročia činnosti uviedli členovia súboru na scénu inscenácie dvadsaťštyri slovenských autorov, medzi ktorými nechýbali Ferko Urbánek, Jožo Korbačka, Terézia Vansová, Ján Chalupka, Emil Gollner, Jarko Elen, Marína Oľga Horváthová, Ignác Grebáč Orlov, Vojtech Lovicsek, Ján Kedro či Karla Lužanská...

A ktorá z hier mala u divákov najväčší úspech? Režisérovi Ľ. Hostoveckému sa na túto otázku ťažko odpovedá: „Navštívili sme štyridsaťosem javísk, všade sa naše hry páčili, ale ja by som vyzdvihol inscenáciu Až lipka zakvitne (I. G. Orlov, 2013), pri ktorej som bol z pozície režiséra najviac spokojný s inscenačným tvarom aj s výkonom účinkujúcich.

Pri príležitosti uvedenia novej hry Truc na truc, alebo čary a kúzla a osláv štvrtstoročia divadelného súboru nechýbali na večernej premiére vzácní hostia – prvý podpredsa SNS Jaroslav Paška s manželkou Julianou, starosta obce Ješkova Ves Pavol Greguš, starosta obce Veľký Klíž Anton Stanko a zároveň šéf fanklubu divadelného súboru spolu s manželkou a predseda Okresnej rady MS Zlaté Moravce Štefan Klečka s manželkou. V jednotlivých úlohách sa predstavili Ľuboš Žikavský, Blážena Pavková, Nikola Ondrejmišková, Simona Lédlová, Radka Pavková, Ľudmila Hostovecká, Iveta Dávidová, Eva Škodová, Martina Lisá, Radoslav Chladný, Juraj Pavkov, Rudolf Dávid i Lubomír Hostovecký.

Na besedu o M. R. Štefánikovi v Králi prišlo pol stovky záujemcov

Človek a či skôr dejinná legenda?

Zuzana HRUŠKOVÁ, MO MS v Králi

Rečnícka otázka, ktorá vystihuje život slovenského politika, vedca, astronóma, generála Milana Rastislava Štefánika. V roku 2019 (4. mája) si Slovensko pripomenie sté výročie jeho tragickej smrti. Pri tejto príležitosti Miestny odbor Matice slovenskej v Králi pripravil besedu o tejto výraznej osobnosti novodobých slovenských dejín. Nielen fakty, ale aj neznáme detaily zo Štefánikovej vedeckej, vojenskej

a politickej kariéry priblížil slovenský spisovateľ Jozef Banáš. Zpracoval ich do dokumentárneho románu pod názvom Prebijem sa! Štefánik Muž železnej vôle, ktorý predstavil v Zborovom dome ECAV v Králi 25. februára. Okolo pol stovky prítomných matičiarov z Kráľa a Aboviec, Bottova, Rimavskej Soboty, Tornale, ale aj pozvaní hostia z Hnúšte či Lučenca sa v následnej diskusii zhodlo s myšlienkou Jozefa

Banáša, ktorú uviedol v epilógu románu: „Milan Rastislav Štefánik sa stal hrdinom nie vďaka svojej smrti, ale vďaka svojmu životu. Prikladnému a motivujúcemu. Lebo jeho život bol kompozíciou obrovskej viery, železnej vôle a ušľachtilej lásky k národu.“ Michal Hruška, predseda MO MS v Králi, v závere poďakoval všetkým prítomným a uviedol, že projekt Človek alebo legenda? sa uskutočnil vďaka

Spisovateľ Jozef BANÁŠ so svojimi literárnymi priaznivcami na besede v Králi

finančnej podpore Matice slovenskej. Potešilo, že zaujal široké vekové spektrum – od školopovinných žiakov cez študentov až pracujúcich po dôchodcov.

Ad.: Slovo o Slovensku v Slovenských národných novinách č. 10/2019

Konečne to niekto od plúc povedal!

Jaroslav REZŇÍK st. – Foto: internet

Prečítal som si Čomajov úvodník o cudzincoch v našej futbalovej lige a hovorím si: Konečne to niekto napísal! Je to do neba volajúce! A to je rozhodne aj príčina, prečo som prestal chodiť na futbal. Na chalupe v Recí podpíchnem susedov, kedy si aj ich mužstvo Poľnohospodár Reca kúpi nejakého černoča, napríklad z Mali, veď tam už bol aj náš pán prezident. Napriek tomu cez gogolovský úsmev pripomínam, že Slovan sa drží svojho mena – okrem neja-

A vraj mašu futbalovú extraligu netreba vidieť čierno-bielo...

kého Campsa (sotva z pražskej Kamy) sú v ňom sami Slovania! Mám pocit, že na tento stav treba upozorniť aj pani ministerku športu, že by sa to malo administratívne usmerniť, napríklad: každé družstvo by mohlo mať päť cudzincov, pravda, v kádri, nie na ihrisku. A trénerom národného reprezentačného mužstva akéhokoľvek športu – od futbalu po gorodky – by mal byť národnosťou Slováč. Nebudem rozpisovať dôvody. Všetko to je už do neba volajúca hanba. Kluby nech si angažujú trénera, kde chcú, ale národný „mančaft“ je národný. Aj národný štadión je ohromná vec. Patri k výrazným pozitívam vlády Smeru, a osobne R. Fica.

MATIČNÉ DEPEŠE

Spomienka na Jána Bulíka

Predposledný januárový deň uplynulo sedemdesiat sedem rokov od umučenia antifašistu a vedúcej osobnosti juhoslovanských Slovákov Jána Bulíka v nacistickom koncentračnom tábore Mauthausen, kde ho vraj nacisti dali zožrať strážnym psom. Spomienkové vence vďaka k pamätnej tabuli v bratislavskej Petržalke na Bulíkovej ulici, pomenovanej po tomto slovenskom národovcovi, prvom predsedovi MS v Juhoslávii a hrdinovi protifašistického odboja, položili členovia Miestneho odboru MS v Petržalke, Spolok Slovákov z Juhoslávie s predsedom Samuelom Jovanovičom a ZO SZPB č. 19 v Bratislave. Bulikov život, zasvätený boju proti nemeckému nacizmu a fašizmu, priblížil predseda petržalských matičiarov a spolupracovník SNN Jozef Schwarz.

Fašiangy – Ostatki

Fašiangy boli odjakživa symbolom radosti, veselosti a hojnosti. Zvyky a obrady fašiangového obdobia symbolizovali činnosť na zabezpečenie úrody, čo sa odzrkadľovalo aj na vystúpeniach jednotlivých krajských folklórnych a divadelných skupín na Fašiangoch – Ostatkoch v severospišskej obci Krempachy v Poľsku. Podujatie, na ktorom ukázali svoje neopakovateľné čaro tanca i slova nielen deti, ale aj dlhoroční členovia súborov, každoročne pripravuje Spolok Slovákov v Poľsku (SSP) v spolupráci s miestnou skupinou SSP v Krempachoch. Hostami podujatia boli predseda Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí Ján Varšo, generálny tajomník SSP v Poľsku Ľudomír Molitoris s manželkou Milicou, podpredsa Ústredného výboru SSP Dominik Surma, predseda Obvodného výboru SSP na Spiši František Mlynarčík a hostia.

Plesanie v Hrušove

Prezentácie slovenských tradícií sú na juhu Slovenska skôr vzácnosťou, ale nájdú sa i vydaté výnimky. V tradičnom termíne týždeň pred fašiangami už po ôsmy rok uskutočnila Folklórna skupina Hrušov v spolupráci s Maticou slovenskou, obcou Hrušov a Honťiansko-ipeľským osvetovým strediskom Folklórny ples – tento rok na tému Zahrajte mi, muzikanti s regulou, že vstup pre všetkých plesajúcich bol len v tradičnom odevu. Priaznivé ohlasy a početná účasť svedčia o tom, že aj v malej dedine sa dá zorganizovať akcia, ktorá osloví verejnosť široko-daleko za hranicami regiónu.

Knižný marec

V marci sa viac ako inokedy upriamuje pozornosť verejnosti, ale aj aktivity knižničných a iných literárnych organizácií, spolkov a spisovateľských združení na knihy. Nie inak je to aj v bohatom marcovom programe Slovenského inštitútu v Paríži, kde sa slovenské knihy, literárna tvorba a jej predstavitelia predstavujú na Knižnom veľtrhu Livre Paris od 15. do 18. marca v projekte Bratislava – pozvané mesto. Organizátori predstavujú dvadsaťpäť francúzskych prekladov slovenských kníh, ale aj ich tvorcov, medzi inými aj V. Ballu, J. Beňovú, P. Rankovú, P. Viličkovského, S. Žuffovú a ďalších.

Pripravuje Emil SEMANCO

